

# STADSMUSEUM WOERDEN



## Het Cultuurmanifest in het Stadsmuseum 2021-2023

---

## Inhoud

Voorwoord	p. 3
1 Uitgangspunten Stadsmuseum Woerden	p. 4
Missie	p. 4
Visie	p. 4
Museumethiek	p. 5
Primaire en secundaire doelgroepen	p. 5
2 Aansluiting op Cultuurmanifest en uitgangspunten van anderen	p. 7
Cultuurmanifest Woerden, culturele stad met creatief vermogen	p. 7
Sociale meerwaarde van de binnenstad en de rol van het Stadsmuseum	p. 12
Trends in de museumwereld – meerstemmigheid, inclusie en interactie	p. 13
Actuele dossiers op erfgoedgebied	p. 13
3 Vertaling naar de museumpraktijk	p. 15
Tentoonstellingen	p. 15
Collectie	p. 16
Projecten en activiteiten	p. 17
Educatie	p. 18
Communicatie & marketing	p. 19
Partners & samenwerking	p. 20
Gebouwbeheer en bedrijfsvoering	p. 21
Interne organisatie	p. 21
Bestuur	p. 22
Monitoren resultaten en effecten	p. 22
Bijlage: Kengetallen	p. 23

## Gebruikte afkortingen:

C5	De 5 gesubsidieerde cultuurinstellingen van Woerden: Het Klooster, KUVO, Regio-bibliotheek het Groene Hart, Cultuur Platform Woerden en Stadsmuseum Woerden.
CPW	Cultuur Platform Woerden
IT	Informatietechnologie
KIOR	Kunst in de Openbare Ruimte
KUVO	Kunst Educatie Scholen Woerden, de basisvoorziening voor kunst- en cultuureducatie voor primair en voortgezet onderwijs in Woerden
RPL Woerden	Onderdeel van Stichting Lokale Omroep Woerden
SHHV	Stichts-Hollandse Historische Vereniging

*Bij de voorpagina:*

*Eerste weekend na heropening, juni 2021 – foto Stadsmuseum Woerden (G. Brings)*

## VOORWOORD

Het Stadsmuseum levert als ‘culturele waardenmaker’ een onmiskenbare bijdrage aan het profiel van de gemeente Woerden; wij geven concreet invulling aan het gemeentelijke uitgangspunt dat cultuur de drager is van de binnenstad. Met onze tentoonstellingen, collecties en activiteiten willen wij van betekenis zijn voor zowel de inwoners van Woerden en omringende kernen als voor de bezoekende toeristen. Dat doen wij, werkend vanuit een netwerkgedachte, in samenwerking met vele andere organisaties en personen in Woerden en daarbuiten. Niet alleen fysiek in het Stedehuus en op allerlei plaatsen in de gemeente (o.a. via buitenkunst) maar ook digitaal.

Ons laatste beleidsplan betrof de periode 2016-2019. In overleg met de gemeente was het schrijven van een nieuw beleidsplan uitgesteld in afwachting van de vaststelling van het nieuwe cultuurbeleid van de gemeente. Sinds zomer 2018 hebben bestuur en medewerkers van het Stadsmuseum gewerkt aan visievorming. De ingeslagen richting sluit uitstekend aan op de inhoud van het Cultuurmanifest, dat in de loop van 2019 tot stand kwam en in april 2021 is aangenomen door de raad. Hierin is nu de kern van het gemeentelijke cultuurbeleid voor de komende jaren vastgelegd.

In aansluiting hierop hebben we in deze notitie samengevat hoe wij in de periode 2021-2023 aansluiten op dit manifest. We zetten uiteen hoe het museum vanuit haar eigen uitgangspunten de stellingen uit het Cultuurmanifest invulling gaat geven. Deze notitie loopt vooruit op een nieuw beleidsplan over een langere periode.

Op het moment van schrijven is het museum net uit de derde lockdown. De pandemie zet het formuleren van plannen voor de toekomst in perspectief, want we hebben gezien dat de werkelijkheid onze plannen zo kan inhalen. Maar we gaan er vanuit dat – nu we weer open kunnen – er geleidelijk herstel zal plaatsvinden in de bezoekersstromen. We hopen dat het straks ook weer mogelijk is om (groeps-)activiteiten aan te kunnen bieden, waarmee we het museum laagdrempeliger en inclusiever kunnen maken. Hoe lang dit zal duren en of het museum haar bezoekersaantallen uit 2019 weer zal bereiken de komende jaren, is niet te voorspellen. Wel is zeker dat de coronatijd een blijvende impact zal hebben op zowel de bedrijfsvoering als de online mogelijkheden in publieksbereik.

In de periode 2021-2023 valt ook het feestjaar 2022, als Woerden 650 jaar stadsrecht viert. We zitten volop in de voorbereidingen, als partner in de gezamenlijke activiteiten voor Woerden 650. We zijn actief als lid van de werkgroepen erfgoed en educatie. In het museum zelf zijn we concreet bezig met de voorbereidingen van de geplande tentoonstellingen en activiteiten. We sluiten daarbij aan op initiatieven van derden, die wij vanuit het museum kunnen versterken.

*Arja van Veldhuizen, manager Stadsmuseum Woerden, 7 juni 2021*

## 1 UITGANGSPUNTEN STADSMUSEUM WOERDEN

Twee jaar geleden formuleerde het museumbestuur een nieuwe missie, visie en ambitie.

### *Missie*

Stadsmuseum Woerden maakt de geschiedenis van en beeldende kunst in Woerden toegankelijk voor een breed publiek om zo te inspireren, verleden en heden te verbinden en een bijdrage te leveren aan persoonlijke ontwikkeling van haar bezoekers.

Het museum vervult deze missie door:

- Het verwerven, bewaren en presenteren van de verzamelingen beeldende kunst en geschiedenis in het Stedehuys en daarbuiten.
- Het presenteren van tentoonstellingen van belang, die in verbinding staan met de Woerdense samenleving van toen en nu.
- Het bevorderen van culturele en museale ontwikkeling door activiteiten op te zetten die inspelen op wat er leeft op dit moment – met open blik op de Woerdense samenleving en bij voorkeur in samenwerking met externe partners.
- Het zoeken van een open dialoog met een breed samengesteld museumpubliek: het museum geeft informatie, maar stimuleert bezoekers ook om eigen verhalen in te brengen en om elkaar daarin te ontmoeten.

Medewerkers van Stadsmuseum Woerden brengen deze missie in praktijk door hun kennis van en passie voor beeldende kunst en geschiedenis inspirerend, leerzaam en met interactie over te brengen aan het publiek. Zij zijn samenwerkingsgericht en zoeken actief naar verbinding met (culturele) partijen in de Woerdense samenleving. Zij werken daarbij volgens de normen en kwaliteitseisen die voor de museumbranche gelden en die zijn vastgelegd in richtlijnen van de ICOM Ethische Code voor Musea en de Handleiding Museumnorm van het Museumregister.

### *Visie*

Stadsmuseum Woerden inspireert en verbindt. Inspireert door de kwaliteit van tentoonstellingen, collectiepresentaties en bijzondere projecten. Verbindt door als eigentijds museum te opereren: samenwerkingsgericht, interactief en maatschappelijk betrokken, met een museaal aanbod voor een breed publiek, bestaande uit verschillende generaties. Daarnaast verbindt het museum heden en verleden door bezoekers te inspireren met oude en nieuwe gezichtspunten.

### *Ambitie*

Het Stadsmuseum Woerden is de trots van alle inwoners van de gemeente. Het museum is het inspirerende en kloppende hart van de stad waar niemand omheen kan. De rijke geschiedenis van Woerden komt er tot leven en verbindt het publiek. Het is de place-to-be voor kunstliefhebbers en -kenners van de grote kunstenaars van Woerden, zoals Leo Gestel en Cornelis Vreedenburgh. Het verhaal is niet alleen in het museum in het Stedehuys te



beleven, maar is overal in Woerden aanwezig; van de buitenkunst, de Gestelpromenade tot presentaties en activiteiten bij de vele partners in en om Woerden. Het museum is naar buiten gericht en reageert vanuit eigen kracht op thema's die spelen in de Woerdense samenleving, het is een echte 'culturele waarde-maker'.

Na herstel van de COVID-19 crisis streeft het museum ernaar in 2021 terug te komen op het niveau van 2019, met 13.000 bezoekers per jaar. De voorgenomen vernieuwing van de bezoekersfaciliteiten en verhoging van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de vaste presentatie *Verhaal van Woerden* in 2022 leidt tot geleidelijke verdere groei met gemiddeld 5% per jaar. Daarbij gaat het niet alleen om bezoekers uit de regio Woerden, maar ook uit binnen- én buitenland.

### *Museumethiek*

Het museum onderschrijft de museumdefinitie<sup>1</sup> en de ethische code voor musea<sup>2</sup> zoals die zijn opgesteld door de International Council of Museums (ICOM, de internationale museumvakorganisatie en worden gehanteerd door de Museumvereniging in Nederland. Op dit moment wordt op internationaal niveau een dialoog gevoerd over actualisatie van de museumdefinitie, de ethische code zal daar ook op aangepast worden. De verwachting is dat in de nieuwe versies een grotere nadruk komt te liggen op de maatschappelijke rol ('social role') van musea en de wijze waarop zij met hun collecties en verhalen bij kunnen dragen aan betekenisgeving, inspiratie en zelfontplooiing van mensen. Dit sluit goed aan op het Cultuurmanifest zoals dat in Woerden is opgesteld, zie volgende paragraaf.

### *Primaire en secundaire doelgroepen*

Primaire doelgroepen:

1. Recreatieve doelgroep
  - a. Inwoners van de gemeente Woerden (incl. de omliggende kernen); lokaal bereik
  - b. Museumbezoekers; regionaal tot nationaal bereik
  - c. Toeristen Woerden; nationaal tot internationaal bereik
2. Educatieve doelgroep
  - a. Primair en voorgezet onderwijs (in samenwerking met KUVVO); lokaal bereik

Secundaire doelgroepen:

3. Doelgroepen in sociaal domein
  - a. Woerdenaren die vanuit zichzelf niet snel musea bezoeken; lokaal bereik
  - b. Ouderen, waaronder ouderen met dementie en hun mantelzorgers; lokaal bereik
  - c. Nieuwe Woerdenaren; lokaal bereik
4. Zakelijke doelgroep
  - a. Bedrijven uit de gemeente Woerden; lokaal bereik
  - b. Verhuur, o.a. huwelijken; regionaal/lokaal bereik

---

<sup>1</sup> <https://www.museumvereniging.nl/museumdefinitie>

<sup>2</sup> <https://www.museumvereniging.nl/ethische-code-voor-musea>

Elk van deze doelgroepen vraagt een eigen benadering en heeft andere interesses. Onze vaste en tijdelijke exposities stemmen we af op de verschillende recreatieve doelgroepen, waarbij direct de potentie voor educatie meegenomen wordt. Daarover vindt regelmatig afstemming plaats met KUVVO. Bewust kiezen we voor meer lokale thema's in de winterperiode en bredere, meer kunstzinnige thema's in de zomer.

Door te variëren in inhoud, vorm en aard van onze andere activiteiten kunnen we inspelen op de behoeften van zowel de primaire als de secundaire doelgroepen. Dat doen we zoveel mogelijk in overleg en samenwerking met de betrokkenen.

## 2 AANSLUITING OP CULTURMANIFEST EN UITGANGSPUNTEN VAN ANDEREN

### *Cultuurmanifest Woerden, culturele stad met creatief vermogen*

Eind 2019 zijn de resultaten van een participatietraject over het cultuurbeleid in Woerden samengevat in het concept Cultuurmanifest. Dit document is 22 april 2021 aangenomen door de gemeenteraad als basis voor het gemeentelijke cultuurbeleid tot en met 2023. In het Cultuurmanifest staat waarom alle partners kunst, cultuur en creativiteit in Woerden belangrijk vinden en wat we er mee willen bereiken. Het bevat acht uitspraken en schetst tevens drie ontwikkelthema's. Het museum gebruikt dit manifest graag als basis voor de eigen ontwikkeling in de komende jaren.

Hieronder schetsen we hoe het museum kan bijdragen vanuit zijn rol en positie. We trekken hierin samen op met de andere culturele partners in de C5. Inhoudelijk werken we voor de invulling ook veel samen met andere kunst- en erfgoedorganisaties, die veelal gedragen worden door vrijwillige inzet. Vanuit haar positie als basisvoorziening kan het museum de rol vervullen van stabiele partner die initiatieven uit de samenleving verder kan brengen en kan borgen.

Stellingen manifest	
<p>1.</p> <p><b>We beginnen bij wat er al is – en brengen dat verder</b></p> <p>Woerden is een plezierige plek om te zijn. We zien wat er is aan kunst en cultuur. En aan talent en creatief vermogen. Dat stimuleren we. Omdat we ervan overtuigd zijn dat kunst, cultuur en creativiteit meerwaarde hebben voor onze gemeenschap.</p>	<p>Het museum is één van de oudste en belangrijkste culturele voorzieningen in Woerden; sinds 1933 is er al een vorm van museum in het Stedehuys. Het vormt een stevige basis voor elke generatie om persoonlijk te groeien door te genieten van kunst en cultuur en geïnspireerd te raken door oude en nieuwe gezichtspunten. Dat kan alleen als het museum zich blijft ontwikkelen en aanpassen aan de tijd.</p>
<p>2.</p> <p><b>We zorgen voor stevige basisvoorzieningen – die als vliegwiel dienen</b></p> <p>We willen een creatieve cultuur goed ondersteunen. Dit doen we met stevige culturele basisvoorzieningen: een theater/muziekschool, cultuureducatie, cultuurplatform, museum en bibliotheek. Deze basis is een vliegwiel voor creativiteit. Bijvoorbeeld als</p>	<p>De rol van vliegwiel past naadloos in de uitgangspunten zoals omschreven in de vorige paragraaf. Vanuit de positie als culturele basisvoorziening en vanuit de samenwerking binnen de C5, speelt het museum een belangrijke rol als creatieve verbinder. We initiëren, stimuleren en staan open voor initiatieven van anderen en werken continu samen met erfgoedpartners in de gemeente, zoals de SHHV en het Gilde. Onder andere in</p>

<p>ontmoetingsplaats voor verenigingen en jongeren, of als werkplaats voor culturele samenwerking, persoonlijke talentontwikkeling en expressie.</p>	<p>het <i>VerhaalvanWoerden.nl</i>. Maar ook met vele andere organisaties op cultureel en maatschappelijk gebied.</p> <p>Per tentoonstelling zoeken we actief naar samenwerking met partners die veelal uit de regio komen. Voorbeelden hiervan zijn de tentoonstellingen <i>Boeren van Toen</i> (o.a. RHC, boeren, kenners van de streek), <i>Vrouwen voor de lens</i> (o.a. RHC en vele privépersonen in reactie op een oproep), <i>Jong en Bevrijd</i> (scala van partners in de provincie, Stichting 4 en 5 mei Woerden, RPL Woerden, Kalsbeek, RHC, KUVVO) en de eind 2021 geplande koeiententoonstellingen (inbreng van veel verschillende inwoners van de gemeente, ‘crowd sourcing’ actie om koeienverzamelingen uit te lenen aan het museum).</p>
<p>3. <b>We zien kunst en cultuur als drager – van sociale netwerken en economische waarde</b> Culturele evenementen en levendigheid dragen bij aan een economisch florerende binnenstad. Bovendien brengt kunst mensen bij elkaar. Bijvoorbeeld in verenigingen. Zo versterken kunst en cultuur welvaart, welbevinden, probleemoplossend vermogen en zelfredzaamheid. Bovendien bieden ze nieuwe kansen om het leven nog aantrekkelijker te maken.</p>	<p>Als één van de belangrijkste toeristische trekpleisters in Woerden draagt het museum het hele jaar door aanzienlijk bij aan de levendigheid in de stad en aan de lokale economie. Het merendeel van onze recreatieve bezoekers combineert dit met bestedingen in horeca en winkels. We werken samen met o.a. Stadshart, Vestingraad, Woerden Marketing en hebben acties met Plein 7, Best-Western Hotels en het Stadshotel.</p> <p>Musea zijn plaatsen voor ontmoeting. We ontvangen hier gezelschappen en verenigingen zoals vrouwen- en ouderenbonden, (amateur)kunstenaarsverenigingen, kunst- en museumclubs. Door het informele en ontspannen karakter van museumbezoek vinden vaak bijzondere gesprekken plaats tussen onze bezoekers. Bij activiteiten in</p>



	<p>groepsverband is dat nog explicieter het geval.</p> <p>Onze vrijwilligers kiezen dit werk vaak vanwege hun welbevinden en de voldoening die het hen geeft om iets voor Woerden en haar bezoekers te betekenen. Het houdt hen actief en gezond. Voor hen is het museum een ‘waardenvermeerderaar’ in hun leven, terwijl zij zelf bijdragen aan waardevermeerdering voor de bezoekers van het museum. Een win-win dus.</p> <p>In de museumliteratuur zijn diverse publicaties verschenen over de positieve invloed van museumbezoek op ‘health &amp; wellbeing’. Veel van onze bezoekers ervaren dit welbevinden. De vrijwilliger die regelmatig namens het museum ochtenden verzorgt voor mensen met geheugenproblemen en hun mantelzorgers in De Plint ervaart dit effect iedere keer weer.</p>
<p>4.  <b>We gebruiken creativiteit als brandstof – en om anders te leren denken</b>  Een stad is altijd in ontwikkeling. De kunst is die ontwikkeling zó te richten dat we aansluiten bij onze identiteit en dat iedereen er beter van wordt. Creativiteit biedt hiervoor een duurzame bron van energie en levendigheid. Bovendien helpt creativiteit om buiten de gebaande paden te denken, lerend te ontwikkelen en te innoveren. Dat maakt ons veerkrachtig en wendbaar.</p>	<p>Het museum daagt bezoekers uit om anders naar dingen te kijken. Voor ons is het belangrijk om niet alleen te informeren, maar ook nieuwsgierigheid te prikkelen en te inspireren tot nieuwe inzichten.</p> <p>In recente tentoonstellingen brengen we bewust meerdere perspectieven in, zoals de verschillende visies op de waarde van het agrarisch erfgoed voor het nu in de tentoonstelling <i>Boeren van Toen</i>, de zeer uiteenlopende herinneringen aan de bevrijding in <i>Jong en Bevrijd</i> en de beleving van de koeiemart door heel verschillende inwoners van de gemeente Woerden.</p>

<p>5.</p> <p><b>We ervaren de stad als huiskamer – die culturele waarden zichtbaar maakt</b></p> <p>Creativiteit groeit in een omgeving die aantrekkelijk en inspirerend is. Die uitnodigt tot een actieve en open leefstijl, en die goed toegankelijk is. Daar kijken we naar bij de inrichting van de openbare ruimte. We zien de stad, de wijken en de dorpen als huiskamer, waar bijvoorbeeld historisch erfgoed herkenbaar is.</p>	<p>Door de intimiteit van ons gebouw voelen de meeste bezoekers zich direct thuis. Het Stedehuys is tegelijkertijd een statement van formaat als het om historisch erfgoed gaat. Dat voelen bezoekers ook: dit was een belangrijke plek, hier is veel gebeurd...</p> <p>De historische locatie heeft als nadeel dat de fysieke toegankelijkheid beperkt is voor mensen die slecht ter been zijn, zolang er geen lift bij of in het gebouw is.</p> <p>De ruimte is karakteristiek, maar ook beperkt voor de ambities op expositiegebied. Daarom kijken we ook buiten ons gebouw.</p> <p>We houden voortdurend op het netvlies dat we museum voor de hele gemeente zijn, voor alle kernen die bij de gemeente horen. En dat gaat verder dan de buitenkunst.</p> <p>Een voorbeeld van het ‘uit de muren breken’ van onze ambities is de aanstaande koeiententoonstelling, die gedeeltelijk op een pop-up locatie in de Rijnstraat te zien zal zijn.</p>
<p>6.</p> <p><b>We vertellen historische verhalen – en geven ze nieuwe betekenis</b></p> <p>Woerden heeft een bewogen geschiedenis met erfgoed van wereldfaam. Van de Limes tot de Oud-Hollandse Waterlinie en van het Verhaal van Woerden tot de Koeiemart. In 2022 vieren we 650 jaar stadsrechten. Deze geschiedenis is belangrijk voor de identiteit van onszelf, van Nederland en daarbuiten. We geven historische verhalen door, zodat iedere generatie er op haar eigen manier betekenis aan kan toekennen.</p>	<p>Hier kunnen we kort over zijn: dit is onze core business! In allerlei vormen en activiteiten geven we hier invulling aan.</p> <p>Onze Romeinen tentoonstelling is in 2020 en voorjaar 2021 geheel vernieuwd, waardoor we helemaal klaar zijn voor de ‘boost’ rondom dit thema zodra de verwachte Unesco-erkenning van het neder-Germaanse deel van de Romeinse Limes in juli 2021 zeker is.</p> <p>Een ander voorbeeld: in 2022 openen we de tentoonstelling <i>Woerden, 650 jaar stad</i>. Dit is een combinatie van een</p>

	<p>nieuwe vaste expositie over het Verhaal van Woerden en een eenmalige extra toevoeging. Deze tentoonstelling zal een centrale rol in het feestjaar spelen als de historische onderlegger voor 650 jaar Woerden.</p>
<p>7.  <b>We waarderen verschillen – en geven ruimte aan authenticiteit</b>          We zien verschillen tussen mensen als een verrijking. We zijn open en toegankelijk. Iedereen doet ertoe, en kan zichzelf zijn. En iedereen kan cultuur en creativiteit meebeleven en gebruiken om zichzelf verder te ontwikkelen.</p>	<p>Via onze programmering spannen we ons in om toegankelijk te zijn voor een breed scala aan doelgroepen. Dat vraagt om maatwerk. En vooral om goede samenwerking met allerlei partners in het Woerdense.</p> <p>Voorbeelden: expo <i>Lievelingen</i> met veel verschillende mensen (alle rangen, standen, leeftijden, achtergronden, afkomsten, geloven, beroepen etc) die hun eigen verhaal vertelden.</p> <p>Verder: bijeenkomsten voor statushouders, ontvangsten voor mensen met geheugenproblemen, taalcuristen die Nederlands leren, laaggeletterden.</p> <p>Authenticiteit in letterlijke zin is een kernwaarde in musea, wij dragen de zorg voor de kunst- en historische collectie van Woerden.</p>
<p>8.  <b>We delen het eigenaarschap – en durven risico's te nemen</b>          Wij, de ondertekenaars van dit manifest, werken samen verder. Over de grenzen van afdelingen en organisaties. We hebben het lef om hiermee te experimenteren. En we zien dat we alleen kunnen leren als we ook fouten durven te maken. Zo werken we samen aan een succesvolle culturele stad.</p>	<p>Dit kunnen wij alleen maar volmondig onderschrijven.</p> <p>Zeker omdat samenwerking met nieuwe partners en buiten de muren vraagt om lef en om leervermogen. Het zal niet altijd brengen wat we verwachten. Maar dan zal het op andere manieren waardevol zijn. We moeten onszelf de tijd gunnen om ervan te leren en er beter in te worden.</p>

In aansluiting hierop kunnen we vanuit onze kracht bijdragen aan de drie ontwikkelthema's die in het kader van het Cultuurmanifest zijn geformuleerd:

1. Uitnodigende, inclusieve cultuur - met waardering voor verschillen
2. Cultuur als drager & verbinder
3. Financiering: minder drempels/meer middelen - te beginnen door anders te denken. Bijvoorbeeld door de inbreng van de Stichting Vroedschap van Woerden Anno 2018. Deze stichting heeft als doel het stadsmuseum structureel materieel en financieel te ondersteunen.

Onze bijdrage aan de hierboven geformuleerde thema's leveren we in afstemming en samenwerking met de C5 en andere (culturele en andere) partners in Woerden.

### *Sociale meerwaarde van de binnenstad en de rol van het Stadsmuseum*

In 2019 is in een gezamenlijke aanpak van de Gemeente Woerden, BIZ Vereniging Stadshart Woerden en Woerden Marketing gewerkt aan het bepalen van de 'sociale meerwaarde' van de binnenstad<sup>3</sup>. De Vestingraad, waarin het museum namens de C5 deelneemt, is hier ook bij aangehaakt. Het doel is om de binnenstad relevant te houden voor de bezoekers. En om er een plek te maken, waar je niet alleen komt om te winkelen, maar dat er meer te beleven valt. Hieruit zijn vier merkwaarden gekomen waaraan alle stakeholders hun activiteiten kunnen spiegelen:

- HUISKAMER – een binnenstad die aanvoelt als een huiskamer: gastvrij, gezellig, knus, dorps, toegankelijk, laagdrempelig, warm, vertrouwd, ontmoeten en centraal (in de regio)
- STERK KARAKTER – een binnenstad met een sterk karakter: sfeervol, eigen(wijs), eigenzinnig, compleet (en meer), groen en water, vesting, cultuur en historisch, optimistisch
- PUUR – een binnenstad die puur is: echt, oprecht, streekproducten uit het groene hart, ambachten en authentiek
- BEHULPZAAM – een binnenstad waar men behulpzaam is: gemoedelijk, betrokken, bekwaam (kennis), samenbrengen, zorgzaam, vriendelijk en verbinden

Op alle vier de punten kan het Stadsmuseum moeiteloos bijdragen. Vele bezoekers roemen de warme ontvangst en de intimiteit van het gebouw. Het museum is beeldbepalend op cultureel en historisch gebied, het gebouw zelf ademt een en al karakter. Authenticiteit is een belangrijke waarde voor een museum ('the real stuff') en de termen onder de merkwaarde 'behulpzaam' passen bij de sfeer waarin de (vrijwilliger) medewerkers van het museum de gasten ontvangen.

De geformuleerde merkwaarden hebben betrekking op inwoners van Woerden. Voor ons reiken de ambities verder dan dat. Wij richten ons ook nadrukkelijk op recreatieve doelgroepen op regionaal en nationaal niveau.

---

<sup>3</sup> Rapportage van de uitkomsten van het 'Retaillab', zoals gepresenteerd in de Vestingraad in juni 2020

### *Trends in de museumwereld – meerstemmigheid, inclusie en interactie*

Meerstemmigheid, inclusie en interactie zijn trends<sup>4</sup> in de museumwereld en zeker ook relevant voor Stadsmuseum Woerden.

Meerstemmigheid is in zekere zin een trendbreuk met wat veel mensen verwachtten van musea, namelijk dat zij ‘objectief’ de enige juiste informatie aangeven. In lijn met moderne inzichten over nieuwsstromen, verschillen in waarneming en standplaatsgebondenheid<sup>5</sup>, van welke persoon dan ook, is steeds duidelijker dat objectiviteit niet bestaat en dat we zelf als makers ook blinde vlekken hebben. Musea dagen elkaar uit om bewust te zoeken naar meerdere invalshoeken en ook bezoekers mee te nemen in dit meerstemmig denken. Door meer ruimte te geven aan interpretaties, prikkelen we hen om open te staan voor nieuwe inzichten. Bovendien is dit een belangrijke voorwaarde om inclusiever te zijn.

Op het gebied van erfgoededucatie hanteren we het begrip ‘erfgoedwijsheid’, dat hierbij aansluit. Het Stadsmuseum is al enkele jaren bewust bezig om meerdere invalshoeken te presenteren in tentoonstellingen en bezoekers te prikkelen om na te denken over de waarden die zij zelf aan de kunst en het erfgoed toekennen. Dat gaat steeds meer vanzelf.

Inclusie is een veelomvattend begrip, dat aansluit bij de uitgangspunten van *iedereen doet mee* van de gemeente Woerden. Waar in het verleden gesproken werd over (culturele) diversiteit gaat het nu breder om toegankelijkheid op zowel fysiek als mentaal gebied. In een inclusieve omgeving voelt iedereen zich erkend en herkend. Rekening houdend met de fysieke beperkingen van ons gebouw zoeken wij naar mogelijkheden om zo toegankelijk mogelijk te zijn. We laten ons hierin graag inspireren door o.a. Studio i<sup>6</sup>, het platform waar musea veel handvatten kunnen vinden voor toepassing in de praktijk.

Mede door de coronacrisis heeft het museum online mogelijkheden meer in beeld gekregen. Hierdoor is het mogelijk om ook kennis en verhalen te delen met gebruikers op afstand, met mensen die niet zo makkelijk fysiek naar het museum kunnen komen. Deze mogelijkheden zullen in de toekomst verder verkend worden.

Interactie gaat over het werkelijk in contact komen met elkaar. Niet om het overdragen van kennis, maar om de dialoog. In die dialoog ontstaan nieuwe inzichten die bezoekers raken en die werkelijk verschil maken. Interactie kan letterlijk in de vorm van een open type rondleidingen of online sessies, maar ook indirect door ‘opener’ te zijn in de manier waarop je exposeert (zie meerstemmigheid), samenwerkt en waardoor de bezoeker uitgedaagd wordt om zichzelf te bevragen.

### *Actuele dossiers op erfgoedgebied*

Vanuit de positie als basisvoorziening op het culturele vlak in Woerden kan het Stadsmuseum niet alleen zelf aandacht besteden aan actuele thema’s en ontwikkelingen in

---

<sup>4</sup> Zie ook het in juni 2020 verschenen Trendrapport museum- en erfgoededucatie, ‘Inclusie en interactie’, te downloaden op de website van het LKCA.

<sup>5</sup> Een begrip uit de geschiedeniswetenschap dat aangeeft dat iemands waarneming altijd is bepaald door de positie, de plek en de tijd waarin dit gebeurt.

<sup>6</sup> <https://studio-inclusie.nl/over-ons/>

het erfgoeddomein, maar ook fungeren als ankerpunt, partner en vliegwiel voor initiatieven van anderen.

In dat kader werken we van harte actief samen met de andere erfgoedpartners in Woerden en zoeken naar mogelijkheden om samen meer uit de initiatieven te halen. Daarin brengen we onze expertise in, onder andere om door de ogen van mogelijk publiek te kijken en initiatieven af te stemmen op de behoefte van diverse doelgroepen.

Dit geldt voor samenwerking in onder andere Open monumentendag, historisch varen, Maand van de Geschiedenis en themajaren zoals het Bonifatiusjaar (2020/2021) en 650 jaar stadsrecht in Woerden (2022).

Langdurige samenwerking op bovenregionaal niveau hebben we op twee dossiers:

- Limesamenwerking – extra actueel door de verwachte UNESCO nominatie in 2021.
- Oude Hollandse waterlinie – extra actueel doordat er in 2022 extra aandacht voor is vanwege 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie.



### 3 VERTALING NAAR DE MUSEUMPRAKTIJK

In dit hoofdstuk schetsen we de vertaling van de hiervoor geschetste uitgangspunten en drijfveren naar de werkpraktijk van het museum zoals voorzien in 2021-2023.

Ambities hebben we volop, maar Stadsmuseum Woerden is een kleine organisatie met beperkte slagkracht. We hebben de beschikking over 3 parttime medewerkers – samen 1,6 fte – en zijn verder afhankelijk van vrijwillige inzet en goodwill. Dat bepaalt het tempo waarin ambities kunnen worden omgezet in de werkelijkheid. Het gaat er dus om binnen de mogelijkheden en met aanvaardbare werkdruk stap voor stap te blijven bewegen richting de gewenste resultaten. Voor een aantal onderwerpen kan in drie jaar tijd al het verschil gemaakt worden, andere dromen zullen op langere termijn verwezenlijkt worden. Het is goed om daar bij stil te staan voordat we per deelterrein van het werkveld onze plannen uiteenzetten.

#### *Tentoonstellingen*

Het vertellen van verhalen en inspireren van bezoekers doet het museum via de taal van de materiële en immateriële cultuur. Daartoe biedt het museum vaste en tijdelijke presentaties. De vaste presentatie omvat de Gestelkamer, het gebouw zelf – met een deel van de hal, het ‘kabinetje’ en de Vroedschapszaal - en de cultuurhistorische tentoonstelling op de bovenverdieping. De intieme Gestelkamer is geheel gewijd aan Leo Gestel (1881-1941), de in Woerden geboren en getogen modernistische kunstenaar. In de hal en de Vroedschapszaal zijn diverse objecten te zien die herinneren aan het verleden als raadhuis van Woerden. In de Vroedschapszaal hangen bovendien een aantal topstukken uit de collectie.

Op de bovenverdieping is nu een expositie rondom het Romeinse verleden van Woerden, met prachtige vondsten. Het is de ambitie om op deze plaats in het kader van 650 jaar stadsrecht in 2022 een totaal nieuwe en aansprekende vaste tentoonstelling te maken over de geschiedenis van Woerden, onder de titel *Verhaal van Woerden*. Die tentoonstelling zal beter inspelen op de behoeften van toeristen en schoolgroepen om een goed beeld te krijgen van ‘wat Woerden tot Woerden maakt’. Ook voor families met kinderen zal de tentoonstelling veel meer te bieden hebben dan de huidige presentatie. De voorbereidingen zijn begonnen. De unieke Romeinse vondsten zullen ook daarin een hoofdrol behouden.

Het museum organiseert jaarlijks gemiddeld drie tijdelijke tentoonstellingen. Die zijn heel belangrijk om museumliefhebbers en bewoners steeds een nieuwe bron van inspiratie te bieden en zo ook herhalingsbezoek de moeite waard te maken. In de winterperiode programmeren we meer lokale thema’s, terwijl we in de zomer bewust kiezen voor bredere, meer kunstzinnige thema’s, die toeristen aanspreken. Daarbij kunnen er uiteraard redenen zijn om van dit uitgangspunt af te wijken. We stemmen deze programmering af met KUVU, zodat we goed uitkomen met de timing en inhoudelijke accenten ten behoeve van mogelijke schoolprogramma’s.

Op dit moment staat de tentoonstelling *Ik schilder met licht*, over de Woerdense fotograaf Hans van Ommeren, klaar. Deze tentoonstelling blijft de hele zomer staan, zodat bezoekers

ondanks de lange coronasluiting voldoende tijd hebben om hem te zien. Vanaf oktober 2021 staat een heel speciaal project op de rol over de koe, met zowel aandacht voor de koe in de kunst als voor de betekenis van de koeiemart als immaterieel erfgoed van Woerden. Bijzonder is we tijdelijk een pop-up tentoonstelling gaan openen in een winkelpand middenin het winkelgebied, op Rijnstraat 35-37. Ook zijn we in de voorbereiding met twee participatieprojecten bezig, allemaal nieuwe elementen voor het museum. Dit is een uitdagend en mooi experiment om het museum (nog) dichter bij de mensen te brengen.

Voor 2022 is in voorjaar/zomer de jubileumtentoonstelling Woerden 650 gepland, inclusief de hierboven genoemde nieuwe vaste presentatie op de bovenverdieping. De jubileumtentoonstelling zal halverwege de looptijd aangepast worden om ruimte te bieden aan inbreng vanuit Woerdenaren in het kader van twee feestprojecten: de beste werken van de 'JUNIOR RijnKUNSTprijs Woerden' (i.s.m. KUVVO) en objecten die zijn gekozen als top 10 in de voorgenomen verkiezing die het museum wil organiseren van het beste voorwerp dat staat voor Woerden 2022.

In najaar 2022 staat het museum in het teken van *water*. Hedendaagse kunstenaars reflecteren over het belang van water voor deze streek, aansluitend op de herdenkingen van 700 jaar Grootwaterschap Woerden en 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie. Qua aanpak zal deze tentoonstelling lijken op die van *In den Vreemde*, de textieltentoonstelling geïnspireerd op de reizen van Bonifatius uit 2020.

Voor het voorjaar en najaar van 2023 is de programmering nog niet vastgelegd, maar in de zomer van 2023 tonen we *Was getekend, Cornelis Vreedenburgh, Vakantieschetsen toen en nu*, een tentoonstelling rondom reistekeningen van deze Woerdense kunstenaar, die leefde van 1880-1946. Daarin komt ook aan de orde dat veel kunstenaars nog altijd onderweg hun ervaringen proberen te vangen in schetsen. Deze tentoonstelling is vanwege de huidige lockdown doorgeschoven van 2021 naar 2023.

### *Collectie*

Eind 2020 is een start gemaakt met een inhaalslag op collectiegebied, die zeker nog t/m 2023 voortduurt. Hiertoe is een klein nieuw collectieteam van vrijwilligers geformeerd, dat onder leiding van een stagiaire van de Reinwardt Academie tussen januari en mei 2021 een start heeft gemaakt.

Bij de inhaalslag gaat het om:

- Regelmatig werken door leden van de het collectieteam aan de collectie in brede zin, onder verantwoordelijkheid van de conservator.
- Gestaag doorgaan met de projectmatige inhaalslag op het gebied van collectienummering, - registratie, verpakking en opslag.
- Opnieuw aanbieden van stageplaatsen bij de Reinwardt Academie, om van tijd tot tijd extra (dagelijkse) inzet en begeleiding van de vrijwilligers te kunnen organiseren.
- Meer kennis en vaardigheden opdoen over collectiehantering, depotbeheer en registratie. Hiertoe zijn een aantal trainingen gegeven in het voorjaar van 2021, die nu een vervolg moeten krijgen in de praktijk.

- Zo nodig zoeken we extra subsidiemogelijkheden voor aanvullende training en begeleiding door een externe adviseur met kennis van depotbeheer.

De collectie zal ook met regelmaat voor het voetlicht komen in onze communicatie. We denken aan een rubriek 'object van de maand' in onze social media, een gestaag uit te breiden online presentatie van collectie en mogelijk een samenwerking met de Woerdense courant.

### *Buitenkunst*

Onder de collectie van het museum valt een veertigtal beelden in de openbare ruimte, alsmede twee waterwerken. De lijst is te vinden op de website<sup>7</sup> van het museum.

Het KIOR-team van drie vrijwillige medewerkers zorgt voor het monitoren van de beelden. Jaarlijks krijgt een deel van de collectie een onderhoudsbeurt, uitgevoerd door een specialistisch bedrijf. De afgelopen jaren heeft het KIOR-team over deze beelden nadere informatie gezocht en gezorgd voor een maandelijkse presentatie op RPL Woerden en in de Woerdense Courant. In de zomer van 2021 wordt het laatste beeld uit de collectie gepresenteerd en daarmee de reeks van vier jaar afgesloten. Omdat zowel het KIOR-team als RPL en de Woerdense Courant graag met een dergelijk programma willen doorgaan is het voornemen om daarna iedere maand een van de gevelstenen van Woerden te bespreken, afgewisseld met enkele zogenaamde 'wezen', kunstwerken die zich in de openbare ruimte bevinden maar geen onderdeel uitmaken van de collectie van het Stadsmuseum. Het KIOR-team blijft overigens alle beelden uit de collectie monitoren en zorgen voor het onderhoud.

Voor de fontein *Spelend met water* op het stationsplein is een apart team van drie medewerkers actief om alles te organiseren wat nodig is om de fontein in werking te houden. Het andere waterwerk, de *Waterspuwer* op de Eilandenkade, valt momenteel buiten de monitoring door de buitenkunstvrijwilligers.

Met de gemeente Woerden is gesproken over de problematiek van het onderhoud van de beelden, en de waterwerken in het bijzonder, door een museumorganisatie die hiervoor afhankelijk is van vrijwillige inzet. Dit kan zolang er geen grote onverwachte of technisch complexe situaties aan de orde zijn, maar is daardoor tevens kwetsbaar op de langere termijn.

Het museum is op zichzelf blij met de mogelijkheid om via de buitenkunst overal in Harmelen, Zegveld, Kamerik en Woerden 'aanwezig' te kunnen zijn en zo een bijdrage te leveren aan de samenleving.

### *Projecten en activiteiten*

Voor onze activiteitenplanning sluiten we bij voorkeur aan op lokale en landelijke initiatieven en we werken zo mogelijk samen met lokale partijen. De activiteiten zijn een belangrijk middel om verder te kunnen differentiëren en in te spelen op de behoeften van

---

<sup>7</sup> <https://www.stadsmuseumwoerden.nl/kunst-in-openbare-ruimte>

verschillende sub-doelgroepen. Dat doen we zoveel mogelijk in overleg en samenwerking met de betrokkenen.

Bij tijdelijke tentoonstellingen wordt aansluitend op het onderwerp nagedacht over een nieuw en prikkelend programma van activiteiten. In de komende jaren zullen we daarbij ook de online opties verder verkennen.

Op 12 maart 2019, de verjaardag van Woerden, zijn we voor het eerst gratis open geweest voor iedereen, met het doel hier een traditie van te maken. Ook in de komende jaren zal het museum dus jaarlijks de verjaardag van Woerden vieren, en natuurlijk extra in het jubileumjaar 2022. Dit jaar is de gratis toegang overigens uitgesteld naar 12 september 2021. We besteden ook jaarlijks aandacht aan de verjaardag van Leo Gestel op 22 november, meestal door het organiseren van een activiteit.

De website *VerhaalvanWoerden.nl* blijft een belangrijk vehikel om verhalen te delen over Woerden. In samenwerking met onder andere de SHHV blijft het museum de site bijhouden en uitbreiden. Daartoe heeft een vierkoppige reactie maandelijks contact. Jaarlijks bedenken we aanleidingen om de aandacht voor de site op peil te houden en verder te vergroten. De site biedt nu al een uitstekende historische onderlegger voor iedereen die betrokken is bij de voorbereidingen voor Woerden 650 en zal extra aandacht krijgen door de opening van de geplande nieuwe presentatie over Woerden op de bovenverdieping van het museum.

Jaarlijks doet het museum actief mee aan de Open Monumentendagen. Afhankelijk van het thema programmeren we activiteiten in de Maand van de Geschiedenis, meestal in samenwerking met erfgoedpartners. We spelen in op organisaties als de Popronde of het Opera Viva Festival en werken graag mee aan deze en andere evenementen in de stad.

In de voorjaars- en herfstvakantie organiseert het museum een kinderactiviteit. Door het jaar heen kunnen kinderen gebruik maken van speurtochten in het museum. In de periode 2021-2023 zullen die vervangen gaan worden, mede door de aanpassingen van de tentoonstelling op de bovenverdieping.

De Vrienden van het Stadsmuseum organiseren jaarlijks een viertal bijeenkomsten in de Vroedschapszaal waar het museum aan bijdraagt.

Een bijzonder project wordt de verkiezing van het voorwerp dat Woerden anno 2022 het beste representeert. Dit community-project zal uiteindelijk uitmonden in een selectie van enkele werken die ook werkelijk een plaats zullen vinden in de collectie van het museum.

### *Educatie*

Voor de onderwijsgerichte activiteiten trekt het museum samen op met KUVU. Zowel de programmering, de inhoudelijke uitwerking als een deel van de uitvoering komt in samenspraak tot stand. Beide organisaties versterken elkaar daarin en de ervaringen met deze werkwijze zijn positief. Mogelijk zal er ook online meer gaan gebeuren, naar aanleiding van de ervaringen in de coronaperiode.

Elk jaar doet het museum mee aan de Open Monumenten Klassendag in september, die door KUVVO wordt gecoördineerd. Het museum ontwikkelt hiervoor jaarlijks een nieuw kort aansprekend programmaonderdeel, aansluitend op het jaarthema.

Een bijzonder project in 2022 is het Woerden 650 educatie-programma dat het museum samen met KUVVO en Onno Schmitz (AV-docent) ontwikkelt.

In het kader van het landelijke cultuureducatiebeleid *Cultuureducatie met Kwaliteit* heeft KUVVO een project gehonoreerd gekregen dat samen met het museum uitgewerkt zal worden. Hierin gaan leerlingen van basisscholen hun eigen culturele omgeving ‘veroveren’ en rapporteren over hun bevindingen. Resultaten hiervan zullen gedeeld worden via *VerhaalvanWoerden.nl*.

Ook in het kader van *Cultuureducatie met Kwaliteit* werken KUVVO en het museum toe naar een nauwere samenwerking van het museum met één of enkele scholen. De vorm daarvoor wordt in dialoog bepaald en al doende vastgesteld. Dit biedt nieuwe mogelijkheden om jongeren een rol te laten spelen in het museum.

Of de presentatie van de Romein *Lucius* in de openbare bibliotheek, met bijbehorende izi-TRAVEL tour voor kinderen, kan blijven bestaan is onzeker. Het bibliotheekgebouw aan de Meulmansweg zal een andere invulling krijgen als *Huis van de Stad*.

Voor een breder publiek organiseert het museum instaprondleidingen. Ook op aanvraag kunnen mensen rondgeleid worden. Als de tentoonstelling zich ervoor leent, zullen we mogelijk ook online kunstkijklessen programmeren, waarmee we ook mensen kunnen bereiken die niet makkelijk fysiek het museum kunnen bezoeken.

In het sociale domein zetten we graag activiteiten voort zoals we die doen voor taallessen, mensen met geheugenproblemen en hun mantelzorgers, laaggeletterden en andere organisaties waarmee we de samenwerking kunnen aangaan. Vanuit de missie en visie van het museum is dit een categorie waarin we onszelf willen versterken in de komende jaren. Vanwege corona liggen veel activiteiten nu stil, maar we pakken graag de draad op zodra het museum veilig weer open kan voor groepen. Dit netwerk moet geleidelijk groeien. Met de gemeente overleggen we over het weer oppakken van het gebruik van het museum voor naturalisatiebijeenkomsten.

### *Communicatie & marketing*

We gaan verder met stappen zetten in een gestructureerde aanpak van communicatie via social media: Facebook, Twitter en sinds kort Instagram. We werken met een contentkalender met gedoseerde berichtgeving. Incidenteel gebruiken we gericht betaalde promotie van berichten. Daarnaast blijven we selectief offline media benutten, zetten we in op free publicity en onderhouden we contacten met directe betrokkenen via onze emailnieuwsbrief, die een geleidelijk groeiend aantal abonnees heeft (inmiddels rond de 550).

We gaan verder met de inzet op tweetaligheid. De Engelstalige versie van onze website is nu online, daar komt nog een basisversie in Duits en Frans bij. Dit is een belangrijke manier om inclusiever te zijn naar onze niet-Nederlandstalige gasten.

De huidige website heeft een verouderd CMS en bijna geen mogelijkheid om beeld te plaatsen. Voor de ambities van het museum om meer collectie online beschikbaar te maken is de site ongeschikt. Streven is daarom om na het drukke jubileumjaar Woerden 650 in 2023 toe te werken naar een nieuwe website, die zowel voor de bezoeker als de museummedewerkers gebruiksvriendelijker is en meer mogelijkheden biedt in de communicatie.

Elk jaar in de donkere maanden gebruiken we de projectie op de buitenmuur van het museum om actuele zaken onder de aandacht te brengen. Incidenteel bieden we ook ruimte aan de *Vrienden van het Stadsmuseum* en de *Stichting Vroedschap van Woerden anno 2018* om gebruik te maken van deze lichtreclame.

Met Woerden Marketing maken we jaarlijks afspraken over samenwerking, onder andere over het meenemen van het museum in diverse uitingen en campagnes die Woerden Marketing ontwikkelt voor toeristen. Per jaar sluiten we een partnerpakket af dat aansluit op de actualiteit en de museumprogrammering van dat jaar.

Ons streven is om de komende jaren meer te doen met de acties die vanuit het Stadshart bedacht worden en daar bijtijds op aan te haken. Nu al onderhouden wij contact met Stadshart over hun actuele campagnebeeld dat wij steeds in de projectie op de buitenmuur opnemen.

Met Stadshotel, Best Western en Plein 7 hebben we een samenwerking met kortingsvouchers.

Op landelijk niveau doen we mee met de Limes samenwerking. Dit wordt hopelijk extra actueel als de toekenning van het Nederlandse deel van de Limes als UNESCO-werelderfgoed werkelijkheid wordt. Uitsluitel hierover wordt verwacht in de zomer van 2021. Dat zal een uitstekende kans zijn om het Romeinse verleden van Woerden de komende jaren extra onder de aandacht van een breed en zelfs internationaal publiek te brengen.

### *Partners en Samenwerking*

In hoofdstuk 2 is het belang van samenwerken met partners in en buiten Woerden al uitgebreid aan de orde geweest. Inmiddels is er een behoorlijke lijst van partners waarmee we op vaste of meer incidentele basis samenwerken. Hier noemen we daarom een 'top 8':

- Stichting Vrienden van het Stadsmuseum
- Stichting Vroedschap van Woerden anno 2018 (bedrijvenkring)
- C5-organisaties: KUVVO, Het Klooster, Bibliotheek Groene Hart en CPW
- Erfgoedpartners: SHHV, Het Gilde, Open Monumentendag, Carillonvereniging, Stichting 4 en 5 mei Woerden, Stichting Watererfgoed Groot Woerden, Hoofdkwartier 1672 en anderen



- Vestingraad
- Petruskerk en Plein 7 (onze burens)
- Kunstkring

Met de gemeente werken we onder andere samen bij de organisatie van de huwelijken die in het museum plaatsvinden en die het museumgebouw bij veel Woerdenaren een bijzondere plaats in hun hart geven.

### *Gebouwbeheer en bedrijfsvoering*

Stadsmuseum Woerden is gevestigd in het oude stadhuis van Woerden, dat eigendom is van de gemeente. Daarnaast huurt het museum een depotruimte op een bedrijventerrein aan de rand van de stad.

Regelmatig vindt overleg plaats met de gemeente en de aangewezen aannemer *De Heeren* Bouwmeester over de onderhoud van het gebouw. Dit voorjaar hebben gemeente en museum samen opdracht gegeven voor de totale metamorfose van de keuken en toiletten, een belangrijke verbetering voor de prettige ontvangst van gasten en het faciliteren van kleine bijeenkomsten.

Vorbereidingen voor verbetering van de klimatologische condities in het gebouw als geheel en de zolderverdieping in het bijzonder lopen nu. Afhankelijk van de fondsenwerving gaat dat in de periode 2021-2023 gerealiseerd worden. Dat is een belangrijke stap in de bruikbaarheid van het gebouw als (geregistreerd) museum.

In het opgestarte collectieproject is ook het opruimen en herindelen van het depot voorzien. Anders dan voorheen wordt hier nu wekelijks door vrijwilligers gewerkt aan onderhoud en beheer van de collectie en zijn er dus vaker mensen aanwezig. We gaan hierover aanvullende afspraken maken met de verhuurder. Ook de klimaatcondities van het depot zijn een aandachtspunt in de komende tijd.

In de zomer van 2021 zal het museumgebouw een nieuwe internetverbinding krijgen met een betere wifkwaliteit.

### *Interne organisatie*

Het museum heeft drie betaalde medewerkers: een manager, conservator en office manager. Samen hebben zij een aanstelling van 60 uur per week. Het grootste deel van de werkzaamheden wordt verricht door vrijwilligers. Zij vervullen hele verschillende taken, van hosts en rondleiders, tot technische dienst, de buitenkunstteams, collectieteam, bestuur en meer. Dankzij deze inzet kan het museum met een kleine betaalde bezetting toch veel bereiken. De vrijwilligers staan bovendien voor draagvlak in de eigen omgeving en vinden in dit werk voldoening en een zinvolle tijdsbesteding. Velen van hen worden gedreven door de motivatie om zo bij te dragen aan de Woerdense samenleving.

In 2021-2023 gaan we verder met de ingezette professionaliseren van het vrijwilligersbeleid, zodat de vrijwillige medewerkers hun taken optimaal en met plezier kunnen uitvoeren. Daarbij streven we ernaar om vrijwilligers meer groepsgewijs te laten werken op deelthema's van het museumwerk en steeds vaker de dagelijkse coördinatie voor een aantal deelthema's te beleggen bij vrijwillige coördinatoren, onder verantwoordelijkheid van een

staf lid. Op die manier vergroten we de slagkracht van de staf en verkleinen we de afhankelijkheid van individuele vrijwilligers. We zijn hierin uiteraard afhankelijk van het aanbod van vrijwilligers. Stap voor stap bewegen we in de gewenste richting.

### *Bestuur*

Het bestuur bestaat uit vijf bestuursleden. Een groot deel van de uitvoerende taken zijn belegd bij de manager, maar in zo'n betrekkelijk kleine organisatie staan bestuursleden de betaalde staf ook bij met advies en ondersteuning.

De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet in het professionaliseren van de bestuurscultuur volgens de Governance Code Cultuur. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw bestuursreglement, waarin ook de richtlijnen van de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) zijn verwerkt. De statuten zullen hier in de komende jaren op aangepast worden.

Het museum heeft een ANBI-status. De AVG-richtlijnen worden nu op grote lijnen al uitgevoerd en de komende jaren verder toegepast op de interne werkprocessen.

Jaarlijks vindt een bestuurlijk overleg plaats van het bestuur met de wethouder Cultuur van de gemeente en de verantwoordelijke contactambtena(a)r(en). Door het jaar heen heeft de manager regelmatig contact met de betrokken ambtenaren.

Tweemaal per jaar stemmen het bestuur en de manager van het museum af met de besturen van de Vrienden van het museum en de Vroedschap van Woerden anno 2018.

### *Monitoren resultaten en effecten*

Het museum is begonnen om bewuster kerndata te verzamelen en bij te houden dan eerder gebruikelijk was. We kunnen veel meer uit onze gegevens halen door ze veel structureler te verzamelen en te vergelijken over een langere periode. Zie hiervoor ook het overzicht in bijlage 1.

## BIJLAGE: KENGETALLEN

Voor de kolommen 2019 en 2020 betreffen de cijfers de gerealiseerde resultaten. In 2020 is duidelijk het effect van de pandemie zichtbaar en dit kleurt ook de inschatting voor 2021, waarin het museum op het moment van schrijven nog niet open is geweest.

Naar 2023 toe verwachten wij een geleidelijk herstel van het publieksbereik en andere activiteiten.

	2019	2020	2021	2022	2023
<b>Aantal bezoekers</b>					
TOTAAL	12.918	4390	6500	10.000	13.000
Entree vol tarief	978	411	525	810	1050
Entree half tarief	826	244	425	655	850
Museumkaart	7509	2559	3755	5720	7500
Kind	297	151	165	250	300
Gratis entree	3207	1006	1560	2485	3200
Overig	101	19	70	80	100
<b>Rondleidingen</b>					
Aantal rondleidingen	11	2	6	10	12
Aantal deelnemers betalend	102	8	30	90	110
Aantal deelnemers gratis	27	13	10	25	30
<b>Aantal door museum georganiseerde activiteiten</b>	16	20	14	16	20
<b>Aantal huwelijken</b>	16	2	3	14	16
<b>Aantal leerlingen</b>					
TOTAAL	1193	575	600	900	1200
PO	595	539	265	460	650
VO	598	36	260	440	550
Aantal digitale lessen			15		
% bereik leerlingen via KUV0	79%	100%	75%	75%	75%

<b>Abonnees e-mail nieuwsbrief</b>	510	536	560	585	610
<b>Volgers social media</b>					
Facebook	586	720	855	990	1125
Twitter	245	258	270	285	300
<b>Free publicity in (gedrukte) media</b>					
Aantal artikelen in magazines	17	7	10	12	12
Aantal artikelen in Woerdense Courant	62	36	65	65	65
Aantal artikelen in AD	34	18	35	35	35
Waaronder grote artikelen (> 1/3 pagina)	34	26	30	30	30
<b>Medewerkers</b>					
Aantal betaalde medewerkers (fte)	3 (1,6)	3 (1,6)	3 (1,6)	3 (1,6)	3 (1,6)
<b>Aantal vrijwilligers</b>					
Host	35	34	35	35	35
Rondleider	6	6	7	7	7
Bestuurslid	5	5	5	5	5
KIOR-team	3	3	3	3	3
Fonteinteam	3	3	3	3	3
Collectieteam	0	0	3	3	3
Technische ondersteuning	2	2	2	2	2
Financiële administratie	2	3	3	3	3
Postbus	1	1	1	1	1
Buitenprojectie	1	1	1	1	1
Planning	0	1	1	1	1
Overig	2	2	4	5	6

<b>Collectie</b>					
Aantal objecten - totaal	1680	1690	1700	1710	1720
In eigendom of in bruikleen	35%	35,4%	35,8%	36,2 %	36,6%
In beheer van de gemeente	53%	53%	53%	53%	53%
Waarvan te zien in gemeentehuis	112	112	112	112	112
Fysiek genummerd	0%	3%	30%	80%	100%
Verantwoord opgeborgen	60%	60%	70%	90%	100%
<b>Buiten kunst (KIOR)</b>					
Aantal kunstobjecten	48	48	49	49	49
Onderhouden in dit jaar	18	20	20	20	20
Herstel dit jaar	2	1	1	1	1